Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MELCHIOR WATHELET
prednesené 10. apríla 2014[1]

Vec C-4/13

Agentur für Arbeit Krefeld – Familienkasse
proti
Susanne Fassbenderovej-Firmanovej

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Bundesfinanzhof (Nemecko)]

„Sociálne zabezpečenie — Nariadenie (EHS) č. 1408/71 — Článok 76 ods. 2 — Rodinné prídavky — Pravidlá na zamedzenie súbehu — Neexistencia žiadosti o dávky v členskom štáte bydliska rodinných príslušníkov — Možnosť pozastavenia dávok“

I – **Úvod**

1. Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý 2. januára 2013 podal do kancelárie Súdneho dvora Bundesfinanzhof (Nemecko), sa týka výkladu článku 76 ods. 2 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, v znení zmenenom, doplnenom a aktualizovanom nariadením Rady (ES) č. 118/97 z 2. decembra 1996[2], zmeneného a doplneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1992/2006 z 18. decembra 2006[3] (ďalej len „nariadenie č. 1408/71“).

2. Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania je súčasťou sporu medzi Agentur für Arbeit Krefeld – Familienkasse (Pracovná agentúra Krefeld – oddelenie rodinných dávok, ďalej len „Familienkasse“) a pani Fassbenderovou-Firmanovou vo veci pozastavenia vyplácania rodinných prídavkov s účinnosťou od júla 2006 a vrátenia rodinných prídavkov vyplatených od júla 2006 do marca 2007 (ďalej len „sporné obdobie“).

3. Pani Fassbender-Firman a jej manžel majú nárok na rodinné prídavky na ich syna v Nemecku a v Belgicku. Podľa článku 76 ods. 1 nariadenia č. 1408/71 Belgické kráľovstvo ako členský štát bydliska rodinných príslušníkov je prednostne oprávnené na výplatu rodinných prídavkov na účely zamedzenia ich neoprávneného súbehu. V spornom období však pani Fassbender-Firman poberala rodinné prídavky v Nemecku, zatiaľ čo jej manžel v Belgicku o ne nepožiadal a ani ich nepoberal.

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Ú. v. ES L 28, 1997, s. 1; Mim. vyd. 05/003, s. 3.

3 — Ú. v. EÚ L 392, s. 1.

4. Vnútroštátny súd sa pýta Súdneho dvora najmä na otázku, či, ak je to potrebné, a za akých podmienok, ak nebola podaná žiadosť o rodinné prídavky v členskom štáte bydliska rodinných príslušníkov (Belgické kráľovstvo) má príslušný orgán iného členského štátu (Spolková republika Nemecko) voľnú úvahu podľa článku 76 ods. 2 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 rozhodnúť o pozastavení vyplácania dávok v Nemecku až do výšky sumy stanovenej belgickými právnymi predpismi.

II – **Právny rámec**

A – *Právna úprava Únie*

5. Článok 1 písm. u) nariadenia č. 1408/71 stanovuje:

„i) ‚rodinné dávky' znamenajú všetky vecné dávky alebo peňažné dávky určené na pokrytie rodinných výdavkov podľa právnych predpisov v zmysle článku 4 ods. 1 písm. h),…;

ii) ‚rodinné prídavky' znamenajú pravidelné peňažné dávky poskytované výlučne na základe počtu, a ak je to vhodné, veku rodinných príslušníkov".

6. Podľa článku 4 ods. 1 písm. h) nariadenia č. 1408/71 sa toto nariadenie vzťahuje na všetky právne predpisy týkajúce sa častí sociálneho zabezpečenia, ktoré upravujú rodinné dávky.

7. Článok 73 nariadenia č. 1408/71 nazvaný „Zamestnanci alebo samostatne zárobkovo činné osoby, ktorých rodinní príslušníci majú bydlisko v inom členskom štáte, ako je príslušný členský štát" stanovuje:

„Pracovník alebo samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá podlieha právnym predpisom členského štátu, má nárok ohľadom svojich rodinných príslušníkov, ktorí majú bydlisko na území iného členského štátu, na rodinné dávky, ktoré [sú] ustanovené právnymi predpismi prvého štátu, ako keby mali bydlisko v tomto štáte, podľa [s výhradou – *neoficiálny preklad*] ustanovení prílohy VI."

8. Článok 76 nariadenia č. 1408/71 nazvaný „Pravidlá alebo priority v prípadoch prekrývania [súbehu – *neoficiálny preklad*] nároku na rodinné dávky podľa právnych predpisov príslušného štátu a podľa právnych predpisov členského štátu bydliska rodinných príslušníkov", v znení uplatniteľnom na skutkový stav konania vo veci samej uvádza:

„1. Keď počas rovnakého obdobia tým istým rodinným príslušníkom z dôvodu vykonávania povolania právne predpisy členského štátu, na území ktorého majú rodinní príslušníci bydlisko, priznajú nárok na rodinné dávky, nárok na rodinné dávky, ktoré náležia podľa právnych predpisov iného členského štátu, ak to prichádza do úvahy podľa článkov 73 alebo 74, bude pozastavený do výšky, ktorú priznávajú právne predpisy prvého členského štátu.

2. Ak sa nárok na dávky neuplatnil v členskom štáte, na území ktorého majú rodinní príslušníci bydlisko, príslušná inštitúcia iného členského štátu môže uplatniť ustanovenia odseku 1, ako keby dávky poskytoval prvý členský štát."

B – *Nemecký vnútroštátny právny rámec platný počas sporného obdobia*

9. § 65 zákona o dani z príjmov (Einkommensteuergesetz, ďalej len „EStG“) s názvom „Ďalšie prídavky na dieťa“ stanovuje:

„1. Prídavky na deti sa neposkytujú na dieťa, na ktoré je poskytovaná jedna z nasledujúcich dávok alebo na ktoré by taká dávka bola poskytovaná, ak by sa o ňu požiadalo:

(1) prídavky na nezaopatrené dieťa stanovené v príslušných právnych predpisoch týkajúcich sa úrazov alebo finančnej pomoci poskytovanej právnymi predpismi o dôchodkovom poistení;

(2) prídavky na deti poskytované v zahraničí a porovnateľné s prídavkami na nezaopatrené dieťa alebo s jednou z dávok uvedenou v bode 1;

…“

10. Podľa § 4 zákona o prídavkoch na nezaopatrené dieťa (Bundeskindergeldgesetz, ďalej len „BKGG“) s názvom „Ďalšie prídavky na dieťa“:

„Prídavky na deti sa neposkytujú na dieťa, na ktoré je poskytovaná jedna z nasledujúcich dávok alebo na ktoré by taká dávka bola poskytovaná, ak by sa o ňu požiadalo:

(1) prídavky na nezaopatrené dieťa stanovené v príslušných právnych predpisoch týkajúcich sa úrazov alebo finančnej pomoci poskytovanej právnymi predpismi o dôchodkovom poistení;

(2) prídavky na deti poskytované mimo Nemecka a porovnateľné s prídavkami na deti alebo s jednou z dávok uvedenou v bode 1;

…“

III – **Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky**

11. Pani Fassbender-Firman, nemecká štátna príslušníčka, a jej manžel, belgický štátny príslušník, majú syna narodeného v roku 1995. Pani Fassbender-Firman vykonáva v Nemecku zamestnanie, za ktoré odvádza poistné na sociálne zabezpečenie. Manžel pani Fassbenderovej-Firmanovej po období nezamestnanosti v novembri 2006 začal pracovať pre belgický podnik dočasnej práce. Rodina, ktorá žila v Nemecku, sa presťahovala do Belgicka v júni 2006, kde má od toho času bydlisko. Pani Fassbender-Firman naďalej poberala prídavky na svoje dieťa v Nemecku, jej manžel však nepožiadal a ani nepoberal rodinné prídavky v Belgicku.

12. Keď sa Familienkasse dozvedela o presťahovaní rodiny do Belgicka, zrušila poskytovanie rodinných prídavkov s účinnosťou od júla 2006 a požiadala o vrátenie rodinných prídavkov vyplatených do tohto dátumu a za celé sporné obdobie. Familienkasse sa domnievala, že aj keby mala pani Fassbender-Firman podľa nemeckej právnej úpravy nárok na rodinné prídavky za sporné obdobie, zároveň by mala nárok aj na rodinné prídavky v Belgicku. Tento nárok sa podľa Familienkasse rovnal sume 77,05 eura mesačne od júla do septembra 2006 a sume 78,59 eura od októbra 2006 do marca 2007. Podľa Familienkasse na základe článku 76 až 79 nariadenia č. 1408/71 by mal byť nárok na nemecké rodinné prídavky pozastavený do výšky belgických rodinných prídavkov a ona je povinná vyplácať len rozdiel medzi oprávnenými sumami v Nemecku a Belgicku. Podľa Familienkasse skutočnosť, že v Belgicku nebol uplatnený nárok na rodinné prídavky, nemá podľa článku 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 žiadny vplyv, pretože cieľom tohto ustanovenia je práve zamedziť tomu, aby dochádzalo k obchádzaniu systému priznaných právomocí zavedeného nariadením č. 1408/71 tým, že poistenec nepodá žiadosť o rodinné prídavky.

13. Finanzgericht (finančný súd), na ktorý pani Fassbender-Firman podala žalobu, rozhodol, že rozhodnutie Familienkasse o zrušení a vrátení rodinných prídavkov je protiprávne. Domnieval sa, že Familienkasse neuplatnila voľnú úvahu, ktorú jej priznáva článok 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71. Podľa Finanzgerichtu [4] totiž patrí právny dôsledok započítania nevyžiadaných belgických rodinných dávok s nemeckými rodinnými prídavkami podľa článku 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 do voľnej úvahy Familienkasse na rozdiel od článku 76 ods. 1 nariadenia č. 1408/71. Inými slovami, toto rozhodnutie nepatrí do vymedzenej právomoci. Okrem toho sa domnieval, že podľa § 102 prvej vety zákonníka finančných súdov (Finanzgerichtsordnung) môžu rozhodnutia správneho orgánu vydané na základe voľnej úvahy podliehať len obmedzenému súdnemu preskúmaniu.

14. Vo svojom opravnom prostriedku podaným na vnútroštátnom súde proti rozsudku Finanzgerichtu Familienkasse uvádza, že článok 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 nepriznáva správnemu orgánu voľnú úvahu pri posúdení právnych dôsledkov, ktoré je potrebné vyvodiť zo skutkových okolností, v zmysle nemeckého daňového práva a práva sociálneho zabezpečenia. Tvrdí, že článok 76 ods. 1 nariadenia č. 1408/71 obsahuje základné pravidlá umožňujúce vyriešiť problémy súbehu nárokov na rodinné dávky.

15. Podľa Familienkasse z tohto pre konanie vo veci samej vyplýva, že nárok na nemecké rodinné prídavky je pozastavený do výšky rodinných prídavkov, na ktoré má pani Fassbender-Firman nárok v členskom štáte bydliska. Podľa nej to znamená, že aj keď v zásade existuje nárok na rodinné dávky, k vyššie uvedenému pozastaveniu musí dôjsť automaticky.

16. Na tomto základe sa Familienkasse domnieva, že slovo „môže“ použité v článku 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 sa nemôže vykladať tak, že priznáva správnemu orgánu voľnú úvahu, a že naopak, znamená len to, že členský štát, ktorého dávky sú pozastavené, musí poskytovať len časť rodinných dávok, ktorá mu prislúcha, a to aj napriek tomu, že žiadna žiadosť o rodinné prídavky nebola v členskom štáte bydliska rodinných príslušníkov podaná.

17. Naproti tomu pani Fassbender-Firman sa – ako Finanzgericht – domnieva, že odpočítanie rodinných prídavkov stanovených v zahraničí podlieha voľnej úvahe Familienkasse podľa článku 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71.

18. Podľa vnútroštátneho súdu článok 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 priznáva príslušnému orgánu právomoc rozhodovať o uplatnení alebo neuplatnení článku 76 ods. 1 tohto nariadenia, ak v členskom štáte bydliska rodinných príslušníkov nebola podaná žiadosť o dávky, a teda úplne alebo čiastočne pozastaviť nárok na rodinné prídavky, ktoré je povinný vyplácať. Vnútroštátny súd sa domnieva, že najmä z genézy článku 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 vyplýva, že toto ustanovenie predstavuje osobitné pravidlo uplatniteľné v konkrétnom prípade nepodania žiadosti o dávky v členskom štáte bydliska rodinných príslušníkov. Začlenením tohto odseku 2 do článku 76 nariadenia č. 1408/71 chcel normotvorca cielene reagovať na skoršiu judikatúru Súdneho dvora [5], podľa ktorej v prípade, ak nebola v členskom štáte bydliska rodiny podaná žiadna žiadosť o dávky, nesmie byť nárok na rodinné prídavky v členskom štáte zamestnania pozastavený.

19. Vnútroštátny súd však poukazuje na to, že podľa nemeckého právneho chápania uplatnenie slova „môže“ v textoch zákonov alebo nariadení nemusí nutne znamenať, že sa správnemu orgánu priznáva voľná úvaha. Toto slovo sa používa iba ako synonymum „je oprávnený“ alebo „má právo na“. Vnútroštátny súd sa domnieva, že ak článok 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 priznáva príslušnému orgánu právomoc rozhodnúť o uplatnení alebo neuplatnení článku 76 ods. 1 tohto nariadenia

4 — A v rozpore s tvrdením uplatňovaným Familienkasse.

5 — Rozsudky Salzano (191/83, EU:C:1984:343), Ferraioli (153/84, EU:C:1986:168) a Kracht (C-117/89, EU:C:1990:279).

v prípade nepodania žiadosti o dávky v členskom štáte bydliska rodinných príslušníkov, je potrebné spresniť úvahy, na ktorých musí tento orgán založiť svoje rozhodnutie. Ďalej uvádza, že ak článok 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 priznáva príslušnému orgánu voľnú úvahu, vzniká aj otázka rozsahu právomoci súdneho preskúmania.

20. Za týchto okolností rozhodol Bundesfinanzhof na účely rozhodnutia tohto sporu o prerušení konania a predložil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 vykladať v tom zmysle, že príslušný orgán členského štátu zamestnania môže voľne posúdiť, či uplatní alebo neuplatní článok 76 ods. 1 tohto nariadenia, keď v členskom štáte bydliska rodinných príslušníkov nebola podaná žiadna žiadosť o poskytnutie dávok?

2. V prípade, že Súdny dvor na prvú otázku odpovie kladne: na základe akých diskrečných kritérií môže orgán členského štátu zamestnania príslušný pre rodinné dávky uplatniť článok 76 ods. 1 nariadenia č. 1408/71, ako keby sa dávky poskytovali v členskom štáte bydliska rodinných príslušníkov?

3. V prípade, že Súdny dvor na prvú otázku odpovie kladne: v akom rozsahu podlieha rozhodnutie príslušného orgánu na základe voľnej úvahy súdnemu preskúmaniu?“

IV – **Konanie pred Súdnym dvorom**

21. Písomné pripomienky predložili Helénska republika a Európska komisia. Súdny dvor položil písomnú otázku Spolkovej republike Nemecko, na ktorú uvedená odpovedala v stanovenej lehote.

22. Organizácia pojednávania bola stanovená na 5. marca 2014. Okrem otázky, na ktorú mala Komisia odpovedať na tomto pojednávaní, boli účastníci konania a dotknuté osoby vyzvané, aby sa vyjadrili k podkladom odpovede na prejudiciálne otázky navrhnuté Komisiou v písomných pripomienkach. Tieto otázky boli položené v nádeji, že pojednávanie by mohlo zabezpečiť niektoré podklady pre úvahu, ak by sa prípadne zabezpečila prítomnosť účastníkov konania vo veci samej a Spolkovej republiky Nemecko, ktorí nepredložili písomné pripomienky.

23. Keďže však jedine Komisia vyjadrila vôľu zúčastniť sa na ňom, pojednávanie bolo zrušené, a otázka, ktorá jej bola položená na účely ústnej odpovede, bola zmenená na otázku na účely písomnej odpovede, zaslanej Súdnemu dvoru 10. marca 2014.

V – **Analýza**

A – *Argumentácia*

1. O prvej prejudiciálnej otázke

24. Helénska republika sa domnieva, že článok 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 sa nemá vykladať v tom zmysle, že príslušný orgán členského štátu zamestnania môže rozhodnúť o uplatnení alebo neuplatnení článku 76 ods. 1 tohto nariadenia, ak v členskom štáte bydliska rodinných príslušníkov nebola podaná žiadna žiadosť o poskytnutie dávok. Podľa ustálenej judikatúry, ak sa na úrovni Európskej únie neuskutočnila harmonizácia, právna úprava každého členského štátu musí stanoviť podmienky

poskytovania dávok sociálneho zabezpečenia, ako aj ich výšku a trvanie.[6]

25. Podľa Helénskej republiky, pokiaľ článok 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 nerozširuje *ipso iure* zákaz súbehu nárokov na rodinné prídavky na situácie, v ktorých nebola podaná žiadna žiadosť v členskom štáte bydliska rodinných príslušníkov, nič v tomto ustanovení nezakazuje členskému štátu zamestnania priamo upraviť otázku uskutočnením legislatívnej voľby jednej alebo druhej možnosti.

26. Komisia sa domnieva, že znenie nariadenia č. 1408/71 a konkrétne použitie slova „môže“ naznačujú, že článok 76 ods. 2 tohto nariadenia predstavuje splnomocňujúce ustanovenie. Podľa nej skutočnosť, že výklad a uplatňovanie článku 76 nariadenia č. 1408/71 umožňujú predpokladať viaceré „kritériá“, svedčí v prospech splnomocnenia členských štátov. Komisia pripomína, že normotvorca Únie prijal tak v článku 76 ods. 1 nariadenia č. 1408/71, ako aj v článku 10 nariadenia Rady (EHS) č. 574/72 z 21. marca 1972, ktorým sa stanovuje postup pri vykonávaní nariadenia (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov a ich rodiny, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 74, s. 1), v zmenenom, doplnenom a aktualizovanom znení nariadenia (ES) č. 118/97, ustanovenia týkajúce sa rodinných dávok, ktoré dotknutým orgánom neponechávajú žiadnu voľbu. Použitie slova „môže“ v článku 76 nariadenia č. 1408/71 by malo *a contrario* znamenať, že predpokladaný právny dôsledok nenastáva automaticky.

27. Komisia sa však domnieva, že právo daňovníkov na rodinné dávky nemôže podliehať voľnej úvahe správneho orgánu, ale tieto dávky musia zákonodarcovia členských štátov jasným a jednoznačným spôsobom právne upraviť. Domnieva sa, že rozhodnutie na základe voľnej úvahy neprichádza do úvahy práve pre neexistenciu kritérií, ktorými sa má riadiť správny orgán. Nie je žiaduce ani mysliteľné, aby bola z hľadiska rodinnej politiky dôležitá otázka pomoci rodinám ponechaná na voľnú úvahu správneho orgánu.

28. V tejto súvislosti Komisia poukazuje na to, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora možno dávku považovať za dávku sociálneho zabezpečenia, pokiaľ sa predmetná dávka poskytuje bez akéhokoľvek individuálneho posúdenia osobných potrieb na základe voľnej úvahy príjemcom na základe právne vymedzeného postavenia, a pokiaľ sa vzťahuje na riziká výslovne vymenované v článku 4 ods. 1 nariadenia č. 1408/71. Ak musí byť podľa Komisie dávka stanovená v právnych predpisoch, to isté musí platiť pre prípadné zníženie, ktoré podlieha voľnej úvahe orgánu členského štátu.

29. Vo svojej odpovedi na písomnú otázku Súdneho dvora Komisia uviedla, že nedisponuje presnými informáciami o úmysloch normotvorcu pri začlenení článku 76 ods. 2 do nariadenia č. 1408/71. Návrh Komisie na zmenu a doplnenie nariadenia č. 1408/71 [COM(88) 27 v konečnom znení], ktorý predložila Rade Európskej únie 5. februára 1988, neobsahuje zmenu uvedeného článku 76, ktorá bola prijatá neskôr Radou. Komisia sa domnieva, že touto zmenou Rada chcela zareagovať na ustálenú judikatúru Súdneho dvora, a najmä na rozsudky Salzano (EU:C:1984:343), Ferraioli (EU:C:1986:168) a Kracht (EU:C:1990:279). Komisia neodpovedala na otázku Súdneho dvora, či mal normotvorca v úmysle priznať príslušnému orgánu možnosť priamo uplatniť článok 76 ods. 1 nariadenia č. 1408/71, iba obšírne zopakovala svoje pripomienky k druhej prejudiciálnej otázke. Dodala, že pravidlo povinnej priority, ktoré vylučuje výkon posúdenia prípad od prípadu, predstavuje neprimerané obmedzenie zásady voľného pohybu pracovníkov.

6 — Rozsudky Klöppel (C-507/06, EU:C:2008:110, bod 16) a Xhymshiti (C-247/09, EU:C:2010:698, bod 43).

2. O druhej prejudiciálnej otázke

30. Komisia, ktorá jediná predložila pripomienky k tejto otázke, sa domnieva že prv, než príslušný orgán pozastaví vyplácanie dávky alebo, ako v prejednávanej veci, obmedzí jej výšku na rozdiel medzi vyššou a nižšou dávkou štátu bydliska, musí sa uistiť o tom, že sú splnené štyri podmienky. Po prvé musí informovať rodičov a konkrétne rodiča, ktorý patrí do jeho právomoci, o tom, že má nárok na rodinné dávky v členskom štáte bydliska. Po druhé musí sa ubezpečiť o tom, že v členskom štáte bydliska aspoň v zásade existuje nárok na rodinné dávky. Po tretie musí dať rodičom, ktorí majú nárok na dávku, lehotu na vybavenie nevyhnutných náležitostí podľa ustanovení členského štátu bydliska, konkrétne na podanie príslušnej žiadosti. Po štvrté musí disponovať presnými informáciami o podmienkach uplatnenia nároku a jeho výšky v členskom štáte bydliska, pretože ak nebude mať k dispozícii takéto informácie, nebude môcť správne vypočítať rozdiel medzi výškami oboch nárokov. Až keď sú tieto podmienky splnené a napriek všetkému nebola podaná žiadosť v členskom štáte bydliska, môže príslušný orgán využiť splnomocnenie, ktoré mu priznáva článok 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71. Podľa Komisie by všetky predchádzajúce podmienky mali byť v ideálnom prípade súčasťou zákona príslušného členského štátu.

3. O tretej prejudiciálnej otázke

31. Nikto nepodal pripomienky k tejto otázke.

B – *Posúdenie*

1. Úvodné poznámky k dotknutej právnej úprave

32. Otázky vnútroštátneho súdu sa týkajú výkladu článku 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71[7] a konkrétnejšie otázky, či toto ustanovenie priznáva príslušnému orgánu právomoc voľnej úvahy pri uplatnení pravidla „na zamedzenie súbehu“ stanoveného v článku 76 ods. 1 tohto nariadenia, ak v členskom štáte bydliska rodinných príslušníkov nebola podaná žiadosť o dávky.

33. Je vhodné uviesť, že nariadenie č. 1408/71 bolo nahradené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. ES L 166, s. 1; Mim. vyd. 05/005, s. 72), ktoré vstúpilo do platnosti 1. mája 2010, keď sa skončila platnosť nariadenia č. 1408/71. Vzhľadom na to, že skutkový stav konania vo veci samej predchádza dátumu nadobudnutia účinnosti nariadenia č. 883/2004, nariadenie č. 1408/71 je *ratione temporis* uplatniteľné na tento spor. Takisto uvediem, že vzhľadom na to, že odsek 2 článku 76 nariadenia č. 1408/71 nebol začlenený do nariadenia č. 883/2004, výklad, ktorý požaduje vnútroštátny súd, má v budúcnosti len obmedzený úžitok.

7 — Toto ustanovenie bolo začlenené nariadením Rady (EHS) č. 3427/89 z 30. októbra 1989, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva [*neoficiálny preklad*], a nariadením č. 574/72 (Ú. v. ES L 74, s. 1; Mim. vyd. 05/001, s. 83) a vstúpilo do platnosti od 1. mája 1990. Cieľ tohto ustanovenia nie je v odôvodneniach nariadenia č. 3427/89 vysvetlený. Okrem toho predmetné začlenenie vykonané nariadením č. 3427/89 nebolo stanovené v návrhu nariadenia, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie č. 1408/71 a nariadenie č. 574/72 [KOM (88) 27 v konečnom znení], ktorý predložila Komisia Rade 5. februára 1988 (pozri bod 29 týchto návrhov). Takisto poukazujem na to, že rozhodnutie 91/425/EHS z 10. októbra 1990, rozhodnutie č. 147 týkajúce sa uplatňovania článku 76 nariadenia (EHS) č. 1408/71 (Ú. v. ES L 235, 1991, s. 21; Mim. vyd. 05/001, s. 438) správneho výboru Európskych spoločenstiev pre sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov, ktorý definuje najmä spôsoby uplatňovania uvedeného článku, pokiaľ ide o informácie, ktoré poskytuje orgán miesta bydliska príslušnému orgánu na účely pozastavenia dávok podľa jeho odseku 2, pokiaľ ide o porovnanie výšok stanovených oboma predmetnými právnymi predpismi a pokiaľ ide o určenie prípadného rozdielového doplatku, ktorý vypláca príslušný orgán, tiež nevysvetľuje cieľ tohto ustanovenia.

34. Pravidlá prednosti pri súbehu rodinných dávok sú v súčasnosti stanovené článkom 68 nariadenia č. 883/2004, ktorého odsek 2 stanovuje najmä, že v prípade súbehu nárokov sa rodinné dávky poskytujú v súlade s právnymi predpismi určenými za prednostné právne predpisy a nároky na rodinné dávky na základe iného protichodného právneho predpisu alebo právnych predpisov sa pozastavia až do výšky poskytovanej podľa prvých právnych predpisov, pričom rozdielový doplatok sa v prípade potreby poskytne v sume, ktorá prevyšuje túto čiastku. Článok 68 ods. 3 tohto istého nariadenia stanovuje, že ak sa predloží žiadosť o rodinné dávky príslušnej inštitúcii členského štátu, ktorého právne predpisy sú uplatniteľné, ale nie prednostné, tento orgán bezodkladne postúpi žiadosť príslušnému orgánu členského štátu, ktorého právne predpisy sú uplatniteľné podľa poradia prednosti, informuje danú osobu a poskytne v prípade potreby rozdielový doplatok uvedený v odseku 2. Okrem toho príslušný orgán členského štátu, ktorého právna úprava je prednostne uplatniteľná, nakladá s touto žiadosťou, ako by mu bola priamo podaná a dátum, kedy bola takáto žiadosť podaná na prvom orgáne, sa považuje za dátum podania žiadosti na prednostnom orgáne.

35. Myslím si, že pred odpovedaním na otázky položené vnútroštátnym súdom, je užitočné pripomenúť relevantné ustanovenia nariadenia č. 1408/71 uplatniteľné na skutkový stav konania vo veci samej.

2. Pripomenutie ustanovení uplatniteľných v tejto veci

36. Podľa článku 13 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1408/71 osoba, ktorá ako pani Fassbender-Firman vykonáva zárobkovú činnosť na území členského štátu (v tomto prípade Spolkovej republiky Nemecko), podlieha právnym predpisom tohto štátu aj vtedy, ak má bydlisko na území iného členského štátu [8] (v tomto prípade Belgického kráľovstva). Pani Fassbender-Firman teda podlieha ustanoveniam nemeckého práva na účely sociálneho zabezpečenia. Podľa článku 73 nariadenia č. 1408/71 má pracovník, na ktorého sa vzťahujú právne predpisy členského štátu, pre svojich rodinných príslušníkov, ktorí majú bydlisko na území iného členského štátu, nárok na rodinné dávky stanovené v právnych predpisoch prvého členského štátu, ako keby mali bydlisko na jeho území. [9] Z toho vyplýva, že pani Fassbender-Firman mala v spornom období nárok na nemecké rodinné dávky pre svojho syna.

37. Okrem toho manžel pani Fassbender-Firman spĺňal v spornom období a pre to isté dieťa podmienky udelenia rodinných dávok na základe belgických právnych predpisov z dôvodu jeho postavenia nezamestnaného, ktorý poberá podporu v nezamestnanosti, a potom z dôvodu jeho zárobkovej činnosti v Belgicku.

38. Článok 76 nariadenia č. 1408/71 upravuje v zmysle svojho názvu „pravidlá priority v prípadoch súbehu nároku na rodinné dávky podľa právnych predpisov príslušného štátu a podľa právnych predpisov členského štátu bydliska rodinných príslušníkov“. Zo znenia tohto ustanovenia vyplýva, že jeho účelom je vyriešiť súbeh nárokov na rodinné dávky vyplývajúcich jednak z článku 73 tohto nariadenia a jednak z vnútroštátnych právnych predpisov členského štátu bydliska členov rodiny, na základe ktorých vzniká nárok na rodinné dávky z dôvodu vykonávania zárobkovej činnosti. [10]

8 — Rozsudok Bosmann (C-352/06, EU:C:2008:290, bod 17).

9 — Pozri najmä rozsudky Dodl a Oberhollenzer (C-543/03, EU:C:2005:364, bod 45), Weide (C-153/03, EU:C:2005:428, bod 20), ako aj Slanina (C-363/08, EU:C:2009:732, bod 21).

10 — Rozsudok Schwemmer (C-16/09, EU:C:2010:605, bod 45).

39. Keďže súčasné uplatnenie nemeckých a belgických právnych predpisov sociálneho zabezpečenia dotknutých v konaní vo veci samej by mohlo viesť k súbehu nárokov na rodinné dávky, a teda k nadmernej náhrade rodinných výdavkov [11] vzhľadom na to, že pani Fassbender-Firman a jej manžel mali nárok na rodinné dávky na základe ich zárobkových činností v Nemecku a v Belgicku, ich nároky na rodinné dávky by sa mali riešiť podľa ustanovení „na zamedzenie súbehu“ stanovených v článku 76 nariadenia č. 1408/71.

40. Podľa odseku 1 tohto článku 76 výkon zárobkovej činnosti manžela pani Fassbenderovej-Firmanovej v členskom štáte bydliska rodinných príslušníkov v zásade pozastavuje nárok na rodinné dávky podľa nemeckých právnych predpisov až do výšky rodinných dávok stanovených belgickými právnymi predpismi. [12] Belgické kráľovstvo má totiž prednostnú právomoc na vyplácanie predmetných rodinných dávok a Spolková republika Nemecko musí v prípade potreby vyplácať rozdielový doplatok.

41. Je však dôležité pripomenúť, že v konaní vo veci samej manžel pani Fassbenderovej-Firmanovej nepodal žiadosť o rodinné dávky v Belgicku v spornom období, a ani tieto dávky nepoberal. Dôvody tohto nekonania neboli Súdnemu dvoru oznámené. Okrem toho neviem, či sú belgické dávky za sporné obdobie naďalej splatné manželovi pani Fassbenderovej-Firmanovej, ak by podal žiadosť, alebo či by bola takáto oneskorená žiadosť premlčaná. Nedostatok informácií v tomto konaní zvýrazňuje, či dokonca zhoršuje skutočnosť, že ani Familienkasse, ani pani Fassbender-Firman, ani Spolková republika Nemecko, ba ani Belgické kráľovstvo nepodali písomné pripomienky, ani neprejavili vôľu zúčastniť sa na pojednávaní ustanovenom Súdnym dvorom. Takýto nedostatok záujmu účastníkov konania vo veci samej a Spolkovej republiky Nemecko by mohol súvisieť s neaktuálnosťou skutkových okolností vo veci samej, ktoré vychádzajú z rokov 2006 a 2007, s veľmi nízkymi predmetnými sumami a so skutočnosťou, že ustanovenie, ktorého výklad bol požadovaný vnútroštátnym súdom, od 1. mája 2010 nie je účinné a do nariadenia č. 883/2004 nebolo prevzaté.

3. Výklad článku 76 nariadenia č. 1408/71

42. Z ustálenej judikatúry týkajúcej sa uplatňovania článku 76 ods. 1 nariadenia č. 1408/71 vyplýva, že na to, aby sa mohli rodinné dávky považovať za splatné podľa právnych predpisov členského štátu, musí zákon tohto štátu priznať právo na vyplácanie dávok v prospech rodinného príslušníka, ktorý pracuje v tomto štáte. Je teda nevyhnutné, aby dotknutá osoba spĺňala všetky formálne, ako aj materiálne podmienky stanovené právnymi predpismi uvedeného štátu, aby si mohla uplatniť tento nárok, medzi týmito podmienkami môže byť aj podmienka, že bola podaná predchádzajúca žiadosť o vyplácanie podobných dávok. [13]

11 — Pozri v tomto zmysle rozsudok Dodl a Oberhollenzer (EU:C:2005:364, bod 51). V súlade s cieľom zamedziť neodôvodnenému súbehu dávok uvedenému v dvadsiatom siedmom odôvodnení nariadenia č. 1408/71 totiž článok 12 tohto nariadenia nazvaný „Zamedzenie súbehu dávok“ v odseku 1 okrem iného stanovuje, že nariadenie „nemôže ani priznať ani zachovať nárok na niekoľko dávok toho istého druhu za jednu a tú istú dobu povinného poistenia“. Vzhľadom nato, že článok 12 nariadenia č. 1408/71 sa nachádza v hlave I tohto nariadenia týkajúcej sa všeobecných ustanovení, zásady vyjadrené týmto ustanovením sa uplatňujú na pravidlá prednosti v prípade súbehu nárokov na rodinné dávky stanovené v článku 76 tohto istého nariadenia. Pozri tiež moje návrhy vo veci Wiering (C-347/12, EU:C:2013:504, body 51 a 52).

12 — Vo svojom rozsudku Ferraioli (153/84, EU:C:1986:168) Súdny dvor pripomenul, že výklad ustanovení nariadenia č. 1408/71 je podmienený cieľom zmlúv vytvoriť voľný pohyb pracovníkov a že článok 76 tohto nariadenia nemožno uplatňovať tak, aby bol pracovníkovi nahradením prídavkov poskytovaných jedným členským štátom prídavkami poskytovanými iným členským štátom odňatý nárok na priaznivejšie prídavky. Podľa Súdneho dvora zásady, na ktorých je založené nariadenie č. 1408/71, vyžadujú, aby v prípade, ak sú dávky vyplácané štátom bydliska nižšie ako dávky poskytované iným štátom, ktorý vypláca dávky, zamestnancovi zostáva zachovaný nárok na najvyššie prídavky a má nárok dostať od sociálnej inštitúcie tohto posledného uvedeného štátu doplatok dávok vo výške rozdielu medzi týmito dvoma sumami. Je vhodné pripomenúť, že normotvorca Únie stanovil postup pri vykonávaní pravidiel na zamedzenie súbehu rodinných dávok, pričom stanovil okrem iného výmenu informácií medzi inštitúciami členských štátov bydliska a zamestnania na účely porovnania predmetných dávok a ich výšky s cieľom umožniť určenie prípadného rozdielového doplatku. Pozri najmä rozhodnutie 91/425. Pozri moje návrhy vo veci Wiering (EU:C:2013:504, body 53 a 54 a citovanú judikatúru).

13 — Rozsudok Schwemmer (EU:C:2010:605, bod 53 a citovaná judikatúra).

43. Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Ragazzoni (134/77, EU:C:1978:88), Súdny dvor vysvetlil, že tento článok 76 ods. 1 predstavuje výnimku zo zásady zakotvenej v článku 73 tohto nariadenia a že cieľom tohto ustanovenia je obmedziť možnosť súbehu nárokov.[14] Pozastavenie nároku na rodinné dávky splatné v členskom štáte zamestnania je teda kogentné iba v prípade, ak skutočne dochádza k súbehu s dávkami členského štátu bydliska rodinných príslušníkov, a to vyžaduje, aby došlo k ich skutočnému poberaniu, a teda požiadaniu o ne v tomto štáte.[15]

44. Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že podľa článku 76 ods. 1 nariadenia č. 1408/71, ako ho vykladá Súdny dvor, nemal byť nárok pani Fassbenderovej-Firmanovej na rodinné dávky v Nemecku podľa článku 73 tohto nariadenia pozastavený, pretože rodinné dávky neboli v Belgicku, v členskom štáte bydliska rodinných príslušníkov, vyplácané[16], keďže nebolo o ne požiadané.[17]

45. Mení odsek 2 článku 76 nariadenia č. 1408/71 začlenený nariadením č. 3427/89 tento záver?

46. Podľa znenia tohto ustanovenia, ak sa nárok na dávky neuplatnil v členskom štáte, na území ktorého majú rodinní príslušníci bydlisko, „príslušná inštitúcia“ iného členského štátu „môže“ uplatniť ustanovenia článku 76 ods. 1 nariadenia č. 1408/71, a teda pozastaviť nárok na rodinné prídavky splatné v tomto členskom štáte do výšky, ktorú priznávajú právne predpisy členského štátu bydliska rodinných príslušníkov, ako keby boli dávky poskytované v tomto členskom štáte.

47. Na rozdiel od tvrdení vznesených Familienkasse na vnútroštátnom súde sa domnievam, že použitie slova „môže“ v tomto ustanovení jasne naznačuje, že pozastavenie nároku na rodinné prídavky splatné v členskom štáte zamestnania nie je kogentné. Z tohto vyplýva, že článok 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 dovoľuje, ale neukladá takéto pozastavenie.

48. Z jeho znenia jednoznačne vyplýva, že článok 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 priznáva možnosť takéhoto pozastavenia dokonca aj v prípade, keď v skutočnosti nedochádza k súbehu dávok.

49. Na základe tohto ustanovenia je teda možné odoprieť migrujúcemu pracovníkovi alebo jeho právnym nástupcom prospech z dávok poskytovaných podľa právnych predpisov členského štátu s tým následkom, že budú poberať rodinné dávky v nižšej výške, ako je výška stanovená právnymi predpismi členského štátu zamestnania a členského štátu bydliska rodinných príslušníkov.[18] Takáto odchýlka by sa podľa môjho názoru mala vykladať reštriktívne, a to je dôvodom, pre ktorý nemôže byť kogentná.

50. V tomto štádiu je potrebné preskúmať, kto a za akých podmienok môže uplatniť túto možnosť. Domnievam sa, že tieto otázky navzájom súvisia a musia byť teda skúmané z hľadiska ustálenej judikatúry, ktorá stanovuje, že dávka sociálneho zabezpečenia v zmysle nariadenia č. 1408/71 musí byť poskytovaná príjemcom bez akéhokoľvek individuálneho posúdenia ich osobných potrieb na základe voľnej úvahy *na základe právne vymedzeného postavenia* a vzťahovať sa na riziká výslovne vymenované v článku 4 ods. 1 nariadenia č. 1408/71.[19]

14 — Body 6 a 7.

15 — Rozsudok Kracht (EU:C:1990:279, bod 11).

16 — Hoci ustanovenie hovorí o „stanovených“ dávkach.

17 — Uvediem, že v bode 54 rozsudku Schwemmer (EU:C:2010:605) Súdny dvor pripomenul, že v rozsudkoch Ragazzoni (EU:C:1978:88), Salzano (EU:C:1984:343), Ferraioli (EU:C:1986:168) a Kracht (EU:C:1990:279) nemali dôvody nepodania predchádzajúcej žiadosti žiadny vplyv na odpovede poskytnuté Súdnym dvorom v dotknutých konaniach.

18 — Pozri analogicky rozsudok Schwemmer (EU:C:2010:605, bod 58). Podľa článku 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 totiž jediný rozdiel medzi vyššou nemeckou dávkou a nižšou belgickou dávkou, teda rozdielový doplatok, by bol v prípade potreby splatný napriek skutočnosti, že pani Fassbender-Firman a jej manžel mali nárok na rodinné prídavky na ich syna v oboch členských štátoch.

19 — Pozri v tomto zmysle rozsudok Lachheb (C-177/12, EU:C:2013:689, bod 30 a citovanú judikatúru). Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

51. Požiadavka, aby sa rodinné dávky poskytovali na základe právne vymedzeného postavenia, zahŕňa skutočnosť, že nielen podmienky, ktoré upravujú ich poskytovanie, ale prípadne aj ich pozastavenie musia byť vymedzené právnymi predpismi príslušného členského štátu a konkrétne v prípade, ktorým sa zaoberám, právnymi predpismi členského štátu zamestnania. V tejto súvislosti uvediem, že článok 1 písm. j) nariadenia č. 1408/71 stanovuje, že „právne predpisy znamenajú zákony, nariadenia a iné právne predpisy, ako aj ostatné súčasné a budúce ustanovenia na vykonanie opatrení každého členského štátu, vzťahujúce sa na časti a systémy sociálneho zabezpečenia upravenými článkom 4 ods. 1“.

52. Článok 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 teda podľa pripomienok vnútroštátneho súdu a Komisie v tomto konaní v práve Únie predstavuje splnomocňujúce ustanovenie. Toto splnomocnenie oprávňuje „členský štát zamestnania“ [20] na to, aby vo svojich právnych predpisoch upravil pozastavenie nároku na rodinné dávky príslušným orgánom, pokiaľ v členskom štáte bydliska rodinných príslušníkov nebola podaná žiadosť o poskytnutie týchto dávok. Z toho vyplýva, že príslušný orgán členského štát zamestnania je oprávnený uplatňovať článok 76 ods. 1 nariadenia č. 1408/71, pokiaľ v členskom štáte bydliska rodinných príslušníkov nebola podaná žiadna žiadosť o dávky, iba v prípade, ak právne predpisy členského štátu zamestnania takúto možnosť výslovne a jednoznačne zakotvujú.

53. Jedine ustanovenia tohto typu totiž dokážu zabezpečiť minimálne informovanie verejnosti. Ako správne uvádza Komisia, právo daňovníkov na rodinné dávky nemôže podliehať voľnej úvahe príslušného orgánu.

54. Podľa požiadavky právnej istoty a transparentnosti majú mať migrujúci pracovníci alebo ich právni nástupcovia jednoznačné a presné právne postavenie, ktoré im umožňuje poznať nielen celý rozsah ich práv, ale ak to prichádza do úvahy, aj ich obmedzenia [21].

4. O dotknutých vnútroštátnych právnych predpisoch

55. Je vhodné stručne preskúmať otázku, či také vnútroštátne ustanovenia, ako sú § 65 EStG a § 4 BKGG, spĺňajú podmienky splnomocnenia stanovené v odseku 2 článku 76 nariadenia č. 1408/71.

56. Spolková republika Nemecko v podstate uvádza, že vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Hudzinski a Wawrzyniak (C-611/10 a C-612/10, EU:C:2012:339), boli § 65 EStG a § 4 BKGG v práve Únie vykladané a uplatňované jednotne. Pozastavenie vyplácania je v nich výslovne stanovené, práve tak ako aj vyplácanie rozdielového doplatku medzi nižšími zahraničnými rodinnými prídavkami a vyššími vnútroštátnymi rodinnými prídavkami. Tento členský štát sa domnieva, že príslušný orgán nemá v tejto súvislosti žiadnu voľnú úvahu.

57. S výhradou preskúmania vnútroštátnym súdom sa domnievam, že zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že také ustanovenia, ako sú § 65 EStG a § 4 BKGG, spĺňajú kritériá právnej istoty a transparentnosti, ktoré právo Únie vyžaduje na účely uplatnenia splnomocnenia stanoveného článkom 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 a v prípade potreby zabezpečujú vyplácanie rozdielového doplatku. [22]

20 — Rozsudky Kracht (EU:C:1990:279, bod 10) a Schwemmer (EU:C:2010:605, bod 56).

21 — Pozri analogicky rozsudok Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415, body 58 a 59).

22 — Pozri bod 12 týchto návrhov. Zdá sa totiž, že Familienkasse sa domnieva, že sa má vyplácať rozdielový doplatok.

5. O prípadnej požiadavke dodatočných podmienok pozastavenia

58. Musím sa vrátiť k pripomienkam Komisie o podmienkach, ktoré by mali byť podľa jej názoru splnené ešte predtým, ako dôjde k pozastaveniu rodinných dávok podľa článku 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71. [23]

59. Podľa môjho názoru podmienky, ktoré sú veľmi podrobne opísané Komisiou, čiastočne vychádzajú zo znenia článku 68 ods. 3 nariadenia č. 883/2004 [24], ktoré má za cieľ chrániť nároky na rodinné dávky splatné v členskom štáte, ktorého právne predpisy sú prednostne uplatniteľné, pokiaľ bola podaná žiadosť o tieto dávky príslušnému orgánu členského štátu bez práva prednosti.

60. Je nutné skonštatovať, že tieto presné podmienky navrhnuté Komisiou sa v znení článku 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 nenachádzajú, a teda nemôžu viesť k obmedzeniu splnomocnenia stanoveného týmto ustanovením so spätnou účinnosťou.

61. Na záver zastávam názor, že príslušný orgán nedisponuje voľnou úvahou na rozhodnutie pozastaviť alebo nepozastaviť rodinné dávky podľa článku 76 ods. 2 nariadenia č. 1408/71. Toto ustanovenie oprávňuje členský štát zamestnania na to, aby vo svojich právnych predpisoch upravil pozastavenie nároku na rodinné dávky príslušným orgánom, pokiaľ v členskom štáte bydliska rodinných príslušníkov nebola podaná žiadosť o poskytnutie týchto dávok. Právne predpisy členského štátu zamestnania musia jasne vymedziť použitie tohto oprávnenia. Zastávam názor, že posúdenie „prípad od prípadu“ navrhované Komisiou v jej písomnej odpovedi na otázku položenú Súdnym dvorom [25] je nielen v rozpore s jej skoršími písomnými pripomienkami týkajúcimi sa neexistencie voľnej úvahy príslušného orgánu v tejto veci, [26] ale je tiež v rozpore so samotným pojmom dávky sociálneho zabezpečenia v zmysle nariadenia č. 1408/71. [27]

62. Domnievam sa, že vzhľadom na to, čo bolo uvedené, a konkrétne na to, že príslušný orgán nemá v tejto veci voľnú úvahu, nie je potrebné odpovedať na druhú a tretiu otázku, ktorú predložil vnútroštátny súd.

VI – **Návrh**

63. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor na otázky, ktoré predložil Bundesfinanzhof, odpovedal takto:

Príslušný orgán nemá žiadnu voľnú úvahu na rozhodnutie o pozastavení alebo nepozastavení rodinných dávok podľa článku 76 ods. 2 nariadenia Rady č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, v znení zmenenom, doplnenom a aktualizovanom nariadením Rady (ES) č. 118/97 z 2. decembra 1996, zmeneného a doplneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1992/2006 z 18. decembra 2006. Toto ustanovenie oprávňuje členský štát zamestnania na to, aby vo svojich právnych predpisoch upravil pozastavenie nároku na rodinné dávky príslušným orgánom, pokiaľ v členskom štáte bydliska rodinných príslušníkov nebola podaná žiadosť o poskytnutie týchto dávok. Právne predpisy členského štátu zamestnania musia jasne vymedziť použitie tohto oprávnenia.

23 — Pozri bod 30 týchto návrhov.
24 — Pozri bod 34 týchto návrhov.
25 — Pozri bod 29 týchto návrhov.
26 — Pozri body 27 a 53 týchto návrhov.
27 — Pozri bod 50 týchto návrhov.